

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 94

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἰτησίαν :

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ” ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις πῆ 26 Ἀπριλίου 1908

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἐλεγχὸν δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἕλης καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΖΩΤΙΚΑ

Ἐπὶ τῆς ἐργολαβίας δίκης

Ἀναγκάζομαι ἀπὸ τοῦ τελευταίου νὰ ἀρξώμαι ἐρωτήματος, καθόσον προφανῶς ἡ «δικαιοσύνη» ἐπλανήθη κατ' ἐμὲ περὶ τὴν ὀρθότητα τῆς θέσεως τοῦ ἐξεταστέου ζητήματος καὶ ταύτην τὴν πλάνην ὁμολογεῖ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐρωτήματός σας.

Ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ φρονῶ ὅτι αἱ ὑποβαλλόμεναι ἐρωτήσεις καθ' ὁλοκληρίαν παρέλκουσι, καθόσον ὀρθοῦσαι εἰς παγιώτατα λευκόμενα ζήτητα. ἔξουσιν ὡς ἀπάντησιν καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τελειωτικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν, τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἀρθρῶν τοῦ Ὁργανισμοῦ, τὴν παράθεσιν τῶν σχετικῶν χωρίων τῶν Πανδικτῶν καὶ τῶν Βασιλικῶν, καὶ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν πολυπληθῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρ. Πάγου, δι' ὧν ἐλύθη ἀπὸ πασῶν τῶν ἀποφῶν τὸ ζήτημα, καὶ ἐλύθη ἐπὶ τῇ σαφῇ καὶ ἀκλονήτῃ ἐκδοχῇ, ὅτι διὰ τῆς ἐργολαβίας δίκης παραβιάζονται καὶ τοῦ Δικαίου αἱ ἀρχαί, καὶ τῆς ἠθικῆς αἱ ἀξιώσεις, ὅτι διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως αὐτῆς ἐξυπηρετεῖται καὶ τὸ Δίκαιον, διότι δὲν παραβιάζεται, καὶ ἡ ἠθικὴ διότι δὲν κηλιδοῦται, καὶ ἡ Κοινωνία, διότι δὲν ἀριμελεῖ ἕνα περισσότερο ἀπατεῶνα, ἕνα περισσότερο ἐκδικαστήν, ἢ παραβάτην τῶν καθηκόντων του. Καὶ εἰς τὴν λύσιν ταύτην, ἢν ἔδωκαν, λίαν ὀρθὴν καὶ λίαν δεδικοιολογημένην, συνωδᾶ ἄλλως τὰς ἀξιώσεις τοῦ Δικαίου, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς Κοινωνίας, περιέλαβον ὡς ἐξιστασθέντων ἄνω, πρὸς τῇ δικηγόρῳ, καὶ τὸν μὴ τοιοῦτον. Ὡστε «γλαυκὰς ἐς Ἀθήνας κομίζει» ὁ ἐπιχειρήσων τὴν ἀπάντησιν εἰς τὰς προβαλλόμενας ἐρωτήσεις καὶ οὐχὶ ὀρθῶς συνεπῶς ἢ «δικαιοσύνη» κατὰ τοιοῦτον τρόπον διετύπωσε τὰς ἐρωτήσεις αὐτῆς, ἀλλ' ὀρθῶς ἐτέρωθεν ἐρωτᾷ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς θέσεως αὐτῶν.

Μὴ λησμονώμεν πρὸ παντὸς ὅτι ὁ αἰὼν ὃν διατρέχομεν δὲν εἶνε ὁ αἰὼν τοῦ Κιγκίου ὅστις, διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ συνηγόρου καὶ διὰ τὴν θειότητα τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ, ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἀμοιβὴν πρὸς συνύγορον δίκης. Δὲν ζῶμεν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Κυντιλιανοῦ, ὅστις τὴν redemptio litis ἐφρόνει ὅτι εἶνε piraticus mos, ἀλλ' οὕτε καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τέλος τοῦ συλλαβόντος τὸ πρῶτον, ἢ τοῦ μεταφυτεύσαντος παρ' ἡμῖν βραδύτερον τὸ ἀρθρ. 145 τοῦ Ὁργανισμοῦ, οἷτινες ἀμφότεροι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ρωμαϊκῶν ἀπαγορεύσεων τελοῦντες καὶ ὑπὸ τὴν αἴγλην καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ρωμ. Νόμου παιδαγωγηθέντες, δὲν ἠδύνατο κατ' ἀνάγκην καὶ νὰ καινοτομήσῃ καὶ δὴ ἐπὶ ζήτηματος, ὑπερ τὸ μὲν ἀφεῶρα ὠρισμένην τάξιν ἐπαγγελματιῶν, δι' οὗς ἐθεωρήθη ἀρκοῦσα ἡ ἐτέρωθεν τοῦ Β. Διατ. τοῦ 34 πρόνοια καὶ μέριμνα τῆς Πολιτείας! καὶ ἐτέρωθεν διότι δὲν κατέλεξαν καὶ οὗτοι τὸ ζήτημα τοῦτο μεταξὺ τῶν ζωτικῶν ζητημάτων, μεταξὺ τῶν ἀμεσώτατα τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν διαφερόντων, ὡστε νὰ τὸ περιβάλλωσι διὰ θερμοτέρας στοργῆς. — Βιοῦμεν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὰς ὠραίας θεωρίας διεδέχθη καθ' ὁλοκληρίαν ὁ ὕλισμός, εἰς ἐποχὴν ἣς ἢ ἐν τῇ κερδοσκοπίᾳ, ἐπιχειρηματικῆτι, τῷ ἐμπορίῳ καθολικῇ ζύμωσις ἀπειργάσατο πάντα πολίτην, πάντα ἐπαγγελματιῶν, καὶ ἕνα κερδοσκοπὸν, καὶ ἕνα ἐπιχειρηματιῶν ἀγωνιζόμενον ὅπως τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας του τῆς πνευμα-

τικῆς ἢ τῆς χειρωνακτικῆς καταστήσῃ μᾶλλον περιζήτητον, μᾶλλον κερδαλέον, μᾶλλον προσοδοφόρον. Καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν ταύτην τῶν προϊόντων, πάσης ἐργασίας, τὴν εἰς χρῆμα δὴλα δὴ αὐτῶν ἀποτίμησιν, σπεύδει καὶ τὸ ἐπίσημον Κράτος νὰ πραγματοποιῆ, ἀσφαλίζον τὴν πνευματικὴν ἐκάστου ἐργασίαν δι' ἐνὸς διπλώματος, ἧτοι δι' ἐνὸς μέσου κερδοσκοπίας καὶ ἐμπορίας τοῦ προϊόντος ἐκείνου, ὑπερ εἰς οὐχὶ λίαν μεμακρυσμένης ἐποχῆς ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ τίτλον τιμῆς μόνον, οὐδέποτε δὲ ὕλικον κέρδους. Καὶ βλέπομεν πάντα ἐπιστήμονα (πλὴν τοῦ θύματος τοῦ ἀρθ. 145 ὀργαν.) κερδοσκοποῦντα, ἐμπορευόμενον τὴν ἐπιστήμην του, τὰς γνώσεις του, τὴν ἰκανότητά του, χρώμενον δὲ ταύταις ἀπολύτως ὡς μέσῳ πλουτισμοῦ, καὶ οὐχὶ παρέχοντα καὶ μεταδίδοντα ταύτας μόνον ἕναντι νομίμου ἀποζημιώσεως διὰ τὴν συντήρησίν του, οὐδέποτε δὲ κινδυνεύοντα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν Ἀνακριτὴν διότι δαφιλιῶς καὶ πλουσίως ἠμείφθη.

Καὶ ἴδετε τὸν μεγαλοφᾶ μηχανικόν, ἐργολαβικῶς ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐκτέλεσιν, τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σχεδίου ἐκείνου, ὑπερ ἐπὶ τῇ βᾶσει πῶν θεωριῶν ἐξεπόνθησε, τὸν διάστημα θεωρητικὸν ἢ λεκτρολόγον πωλοῦντα καὶ ἐμπορευόμενον τὰ προϊόντα ἐνδελεχοῦς πνευματικῆς ἐργασίας του, τὸν Ἰατρὸν τῆς σήμερον κατερεπιποῦντα τοῦ Ἀσκληπιοῦ τοῦς θεῖους βωμοῦς, ἕνα ἀνεγείρη περικαλλῆ εἰς τὸν κερδῶν Ἐρμῆν Νεόν, ἕνθα ὑπὸ τὰ εὐχὰ δνόματα τοῦ «Θεραπευτηρίου» καὶ τῆς «Κλινικῆς» καὶ τοῦ «Ἰατρείου» θεραπεύεται καὶ παχύνεται τὸ ἰσχυρὸν τοῦ Ἰατροῦ βαλάντιον ἢ ὁ προσφεύγων ἀσθενῆς, ἕνθα εὐτόλμως καὶ ἄνευ προκριματικῶν συζητήσεων ἀσκεῖται παρὰ τῇ ἐγχειρητικῇ καὶ ἢ ἐπιχειρηματικῇ ἐπιστήμῃ. Καὶ βλέπετε ἅπαντα τὸν κόσμον τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ μὴ, τὸν ἐπίσημον καὶ ἀνεπίσημον, ἀγωνιζόμενον, κινούμενον, κοπιῶντα, μοχλοῦντα, ὑπερ ἐνὸς μοναδικοῦ σκοποῦ, ὅπως καταστήσῃ μᾶλλον πλουτοπαραγωγὸν τὸ ἔργον του, κερδαλέωτερον τὸ ἐπάγγελμά του.

Καὶ ἐν τῇ μέσῳ τῆς γενικῆς ταύτης κινήσεως, τῆς πανδημοῦ ταύτης ζωῆς, τῆς καθολικῆς ταύτης προόδου, εἰς καὶ μόνος ἴσταται ξηρὸς, ἀκίνητος, ἀκαμπτος, ἀτενῆς, περιτυλιγμένος εἰς τὴν μακρὰν μέλαιναν τῆθενόν του, ἄνευ ζωῆς, ἄνευ σφρίγγους, τυφλὸς ἐκ τῆς αἴγλης τῶν Ρωμαϊκῶν διατάξεων, περίτρομος ἐκ τοῦ φάσματός τοῦ ἀρθρ. 145 τοῦ Ὁργανισμοῦ, εἰς καὶ μόνος, ὁ Νομικὸς καὶ δῆθεν ἐπαγγελματίας (ἀφοῦ τὸ ἐπάγγελμά του μόνον ὑποχρεώσεις ἕναντι παντὸς ἀνθρώπου κτήνους τῷ δημιουργεῖ, ἀφοῦ δὲν τῷ διδίδει τὸν ἄρτον του, συμφωνῶν τῷ Νόμῳ!!) Ὁ τάλας Δικηγόρος, ὅστις μόνος ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν λοιπῶν ἐπαγγελματιῶν καλεῖται καὶ προτάσσεται ἐπὶ ἀπειλῇ τῶν ποινῶν, νὰ τηρῆ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, νὰ φυλάττῃ τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, νὰ ἐπιδεικνύῃ σεβασμὸν εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ταῦτα τίνι τρόπῳ; τίνι μεθόδῳ; τίνι ἐξωτερικεῦσει; τίνι ἐκδηλώσει; Ἀπλούστατα, διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργολαβίας δίκης, διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐλευθέρως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του. Καὶ ἢ μὲν ἐργολαβία δίκης, ἐξ ἣς ὁ ἐντολεὺς ἠτμώμενος οὐδὲν ζημιωθῆσεται, νικῶν δὲ θέλει ὠφελῆθαι ὅτι δῆποτε προσεδόκα ἐλλείψει τοῦ ἀναγκαίου χρήματος, ἐκρίθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ κρινεῖται ἀπαγορευταῖα καὶ προσδύλουσα τὸ Δίκαιον, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν Κοινωνίαν, ἢ δὲ ἐργολαβία—νόσου, ἢ κατ' ἔκτασιν ἑνασκουμένη εἰς τὰ ποικιλώνυμα ὅσα καὶ αἱ Νόσοι θεραπευτήρια, ἐξ ἣς πάντοτε ὁ πάσχων, ἂν μὴ πληρώσῃ τὸν

ἐργολάβον διὰ τῆς ζωῆς του, πάντως θὰ τὸν ἀποζημιώσῃ τοῦλάχιστον διὰ τοῦ βαλαντίου του, ἢ δὲ ἐργολαβία—ἀέρος ἢ χαρτίου, ἢ ἐν πολυτελεῖσι μεγάροις ἐνεργουμένη, ἢ καταδροχθίζουσα καὶ ἀνθρώπους καὶ περιουσίας καὶ κράτη δλόκληρα, αὐτοῦ τοῦ εἶδους αἱ ἐργολαβίαι δὲν ἀντιβαίνουν οὔτε εἰς τοῦ Δικαίου τὰς ἀρχὰς, οὔτε ἀνῆθικαι καὶ αἰσχραὶ τυγχάνουσιν, οὔτε τὴν Κοινωνίαν κηλιδοῦσιν, ἀλλὰ προστατεύονται, φρουροῦνται, ἀσφαλίζονται ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Νόμων αὐτῆς καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς! Δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην πλειοτέρων ταῦτα σχολίων, ἀναποδράστως ὅμως δημιουργοῦσι τὸ ἀκούσιον ἐρώτημα:

Δὲν σᾶς φαίνεται ὑπὸ τοιοῦτου ἐπιχειρηματικοῦ ὀργανισμοῦ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐν τοιοῦτῳ ἐν παντὶ κερδοσκοπικῷ περιβάλλοντι, ὑπὸ τὸ βάρος τοσοῦτων καὶ τηλικούτων βιωτικῶν ἀναγκῶν, καταπληκτικὸς ἀνυχρονισμὸς, ἀδικαιολόγητος καὶ ἠθικῶς ἔτι ὀπισθοδρομικότερος ἢ τῆς ἐργολαβίας τῆς δίκης ἀπαγορεύσεως;

Δὲν σᾶς φαίνεται αὕτη ὡς ρητὴ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐλευθέρως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος;

Καὶ ἦδη, κατόπιν τούτων, δυνάμεθα κατ' ἐμὲ, νὰ ἔχωμεν τὴν ὀρθὴν θέσιν τοῦ ζητήματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ὀρθὴν λύσιν αὐτοῦ.

Ἀπαγορεύσατε τὴν ἀπαγόρευσιν, καταργήσατε τὰς Ρωμαϊκὰς διατάξεις τὰς ἀποτελούσας εἰρωνίαν τραγικὴν ἐν τῇ σημερινῇ προόδῳ, ἀπαλείψατε καὶ μηδενίσατε τὴν ἰσχύν τοῦ ἀρθρ. 145, τὸ ἀναπολοῦν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐραῆς ἐξετάσεως.

Τοιαύτην, φρονῶ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἐπιφυλασσόμενος νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερετέραν αὐτοῦ ἐξέτασιν ὅταν ἀκούσω καὶ τῶν τυχόν ἐναντίων τὴν γνώμην, ἀρκεῖ μόνον νὰ στηρίζηται εἰς τὰς τὸσάκας ἀναμασθηθείσας θεωρίας, τὰς ὁποίας εἰς παντὸς εἶδους ἐργολαβικῆν ἢ ἐμπορικὴν ἐπιχειρήσιν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃσι πάνυ δεδικοιολογημένως, οὐδαμῶς ὅμως εἰς τὴν ἐργολαβίαν δίκης, καθ' ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κερδαίνων καὶ νικῶν ἐξέρχεται ὁ ἐργοδότης—διάδικος καὶ τὸ Κράτος.

Ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου ἤρτηται καὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος ἢ λύσεως, καθόσον, ἐκτὸς ὅτι τὴν διατίμησιν τοῦ Διατάγματος δὲν ἐτήρησαν ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα οὔτε τὰ δικαστήρια, ἀλλ' οἱ νομιονέστεροι τῶν δικηγόρων—ἐπαγγελματιῶν οὐδέποτε ἐτήρησαν οὔτε ἠδύνατο νὰ τηρήσωσιν, ἐφ' ὅσον τὴν παροχὴν συμβουλῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἐνόησαν νὰ ἐξαρτήσωσιν ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἐνασχώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ πελάτου, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς εἰς τοὺς Προέδρους προσφυγῆς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Διατάγματος.

Ἄλκιβ. Κ. Τσακμάκης
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Φίλιππος κ. Συναίτα,

Εὐχαριστῶ ὑμᾶς, διότι δι' ἰδιαιτέρας προσκλήσεως παρέσχετέ μοι τὴν τιμὴν, ἕνα μετᾶσχω εἰς τὴν πνευματικὴν πανδοσίαν, εἰς ἣν καλεῖτε διὰ τῆς «δικαιοσύνης» τὸν νομικὸν κόσμον σπεύδω δὲ νὰ εἰσφέρω τὴν ἐμὴν πενιχρὰν συμβολήν.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος Α'.
Εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ δικαίου ἐν Ρώμῃ μεγάλως συνετέλεσεν ἡ διάκρισις τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ εἰς τάξεις, μὴ ἀπολαμβανούσας τῶν αὐτῶν πολιτικῶν καὶ ἀστικῶν δικαιωμάτων.

Ἡ διάκρισις αὕτη, ἢ οἰκτρά κατάστασις τῆς δικαιοσύνης ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἢ κατάχρησις τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἰσχυρῶν

καὶ ἡ ἀκολασία αὐτῶν, αἵτινες παρήγορον πολυεῖδεις καταπίεσεις κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐπιδίωξιν τῶν δικαιωμάτων, ἠνάγκασαν τοὺς αυτοκράτορας νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκδοσιν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων, περιορίζουσιν τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀπαιτήσεων, ἐκ φόβου μὴ κατασταθῇ δυσχερεστέρα ἢ θέσις τοῦ ὀφειλέτου διὰ κραταιοτέρου ἀπαιτητοῦ.

Τὸ πάλαι παρὰ Ρωμαίους ἢ ἐπὶ δικαστηρίου ὑπεράσπισις ἄλλων ἐγένετο τιμῆς χάριν προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου αἱ ὑπερασπισταὶ ἐζήτησαν καὶ ἐλάμβανον ἀμοιβὴν ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Κιγκίου νόμου ἀπηγορεύθη ἢ τῶν δικολόγων ἀμοιβή. Ὁ Κλαύδιος ὅμως κρίνων αὐστηρὰν τὴν διατάξιν ταύτην ὠρισεν ὡς ἀνώτατον ἔρον δικηγορικῆς ἀμοιβῆς δεκακισχίλια σηστέρσια ἢ ἕκατον χρυσοῦ νομίσματα τὸ δὲ ποσὸν τῆς ἀντιμισθίας προσδιώριζεν ὁ δικαστὴς πρὸς τὸ μέτρον τῆς δίκης καὶ τὴν εὐλόγητιαν καὶ τὴν συνθήειαν τοῦ φόρου καὶ τοῦ δικαστηρίου (Βασιλ. 14. 1. α'). Ἄλλ' ὡς πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ ἢ ἀπαγορεύσεως «Ἐξεῖναι δὲ τοῖς ἀξιωματικῶν ἐν Ρώμῃ εἰ βουλευθεῖσαν συνηγορεῖν, ἕως ὅτε δ' ἂν βούλωνται, ἐστῶσι μὲν καὶ μὴ, ὡς ἀξιωματικοὶ καθέξῃσθαι» μὴδὲν γένοιτο λαμβάνειν λόγῳ μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ αὐξήσει τῶν οἰκείων ἐπαίων τῇ συνηγορίᾳ κεχρησθαι εἰ δὲ μισθὸν λαμβάνοντες φανεήσων, ἀποβλήτους καὶ ἀγενεῖς καὶ εὐτελεῖς αὐτοὺς νομίζεσθαι». (Βασ. 8. 1. ιε').

Ἴνα δὲ μὴ καταστρατηγῆται ἡ διάταξις τοῦ Κλαυδίου καὶ ἵνα μὴ αἱ δίκαι γίνονται ἀντικείμενον κερδοσκοπίας καὶ ὁ ἀγὼν πεισματώδης καὶ στάδιον παντοειδῶν καὶ ἀτελευτήτων στροφιδικῶν, ἀπηγορεύθη, ὡς εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη ἀντικείμενον, τὸ λαμβάνειν μέρος ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δίκης ἀντὶ ἀμοιβῆς, καὶ ἢ ἐκχώρησις τῆς δίκης μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ὑπερ καὶ ἐργολαβία δίκης ἐκλήθη. Κυρίως ὅμως ἐργολαβία δίκης ἦν ἢ ἐπὶ χρήμασι ἐκχώρησις ἀγωγῆς. «Ἐργολάβος ἐστὶν ὁ χρήματα δεδωκὼς ἐπὶ τῷ ἐκχωρηθῆναι ἀγωγῆν». (Ἀρμ. παραρ. Γ. 38. Βασ. 14. 1. 84), ὡστε καὶ ἄλλως πως γενομένη ἐκχώρησις δὲν ἦτο ἀπηγορευμένη, οὐδ' ἐθεωρεῖτο, ὡς ἐργολαβία δίκης.

Ἄλλ' ὅπως δῆποτε γενομένη δὲν ἐπετρέπετο ἢ ἐκχώρησις ἀγωγῆς ἢ ἢ συμφωνία πέραν τοῦ νομιονόμενου ὄρου εἰς τοὺς συνηγόρους τῆς δίκης. Καὶ ἢ ἡμετέρα νομοθεσία ὠρισεν ἐν ἀρθρῳ 145 τοῦ Ὁργ. τάδε: «Δὲν δύναται οἱ δικηγόροι νὰ συμφωνῶσι πρὸς βλάβην τῶν διαδίκων περὶ ἀντιμισθίας ἀνωτέρας τοῦ νομίμου τέλους ἢ δικαίωματος. Τοιαύτη συμφωνία εἶνε ἄκυρος. Τὸ ληφθῆν ἐπιτρέφεται μετὰ τόκου καὶ ὁ παραβάτης δικηγόρος παύεται πρὸς καιρὸν τοῦ ἐπαγγέλματός του. Μὲ παρομοίαν ποινὴν τιμωροῦνται καὶ ὅσοι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς συζητήσεως ἠνάγκασαν τὸν πελάτην των νὰ δώσῃ ἢ νὰ ὑποσχεθῇ ἀντιμισθίαν».

Αἱ περὶ ἐργολαβίας δίκης διατάξεις τῶν Ρωμαίων αυτοκρατόρων, αἵτινες εἶχον ἀξίαν, καθ' ἣν ἐθεοπίσθησαν ἐποχὴν, διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, δὲν ἔχουσιν ἀξίαν παρ' ἡμῖν σήμερον ὅτε διὰ τοῦ ἀρθρῳ 3 τοῦ Συντάγματος ἀνεγνωρίσθησαν «οἱ Ἕλληνας ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου» ἄλλως τε αἱ παντοειδῆς καταστρατηγήσεις τῶν διατάξεων τούτων καθιστῶσιν αὐτὰς ἄνευ ἀξίας.

Αἱ καταστρατηγήσεις, τὸ ἐπ' ἐμοί, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀποσοβηθῶσιν, ἐπομένως τὸ Δίκαιον, ἢ ἠθικὴ καὶ ἢ κοινωνία ἐξυπηρετεῖται κάλλιον, ἂν ἀρθῶσιν οἱ εἰδικοί περιορισμοὶ τῆς ἐκχώρησεως διὰ τε τοὺς δικηγόρους καὶ μὴ δικηγόρους.

Νομίζω δ' ὅτι ἢ ἄριστος τῶν ἀπαγορευ-

τικῶν διατάξεων δὲν θά βλάβῃ τὸ δίκαιον, τὴν ἠθικὴν ἢ τὴν κοινωνίαν, ὡς δὲν ἔβλαψεν αὐτὰ ἢ μὴ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τούτων ἐπὶ συναλλαγμάτων καὶ ἐμπορικῶν εἰς διαταγῶν γραμματίων, δι' αὐτὸ δ' Ἄναστασιανὸς Νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος Β'.

Τὸ ἀπὸ 8 Μαΐου Β. Δ. τὸ κανονίζον τὰ δικαιοῦματα τῶν δικηγόρων σήμερον εἶνε ἄξιον οἴκτου. Ἀλλὰ, φρονῶ, τό γε νῦν ἔχον, ὁ δικηγορικὸς κόσμος θά ἔμενεν εὐχαριστημένους ἀν' ἡ δικηγορικὴ ἀμοιβὴ παρείχεται ὑπὸ τῶν διαδίκων καὶ ἐκανονίζετο ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ὡς ἔχῃ ἐν τῇ ζωῇ ἡμῶν. Ἀτυχῶς ὅμως, κατὰ κανόνα, οἱ μὲν διάδικοι, ἐφ' ὅσον ἐγὼ τοῦλάχιστον οἶδα, δυσχεραίνουσι ἐπὶ τῇ ἀπαιτήσῃ τῶν νομοισμένων δικαιοματίων, οἱ δὲ δικηγόροι ἐνδοιάζουσι ν' ἀπαιτήσῃ καὶ αὐτὰ τὰ νομοισμένα, ἵνα μὴ οἱ πελάται καταπλαγῶσι καὶ τραπῶσι τὴν πρὸς τοὺς πωλοῦντας εὐθὺνὰ τὴν δικηγορικὴν συνδρομὴν τῶν ἀγούσαν, τὰ δὲ δικαστήρια ἀσυνειδήτως ἐπιδικάζουσι ἔξοδα καὶ τέλη χωρὶς ποτε νὰ λάβωσι ὑπ' ὄψιν, οὔτε τὸ διάταγμα τοῦ 1835, οὔτε τοὺς περὶ χαρτοσήμου νόμους, τοὺς ὀρίζοντας τὰ τέλη κλπ. εἰς βάρος πάντοτε τοῦ νικῶντος διαδίκου, ὅστις ἐνθ' ἡ. χ. δαπανᾷ ἑκατόν, συνήθως λαμβάνει διὰ τῆς ἀποφάσεως πεντήκοντα.

Τοῦτο στανίως ταράσσει τὰς μεταξὺ δικηγόρων καὶ δικαστῶν σχέσεις τούναντιον ἢ τοῦ κανόνος τοῦτου, παράβασις δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐκδήλωσις δυσμενείας πρὸς τὸν δικηγόρον τοῦ ἡττωμένου διαδίκου ἐν μέρους τοῦ εισηγητοῦ δικαστοῦ.

Ἐν τέλει λυσιτελέστερον κρίνω, ἀν' ἀντὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Διατάγματος τοῦ 1835, περὶ δικηγορικῶν δικαιοματίων, ἐπεδιώκετο ἡ ἀξιοπρεπεστέρη ἀσκήσις τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος, περιστελλομένων τῶν ἀγρευόντων πελάτας καὶ πωλοῦντων τὴν δικηγορικὴν αὐτῶν συνδρομὴν ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἥτις ὅμως δυσχερέστατον νὰ ἐπιτευχθῇ, οὔδ' ἀν' ἐπιψηφισθῇ τὸ περὶ δικηγορικοῦ Συλλόγου νομοσχέδιον, ὅπερ ἐκρίθη ὑπὸ τῶν, ὡς πανάκεια κατὰ τῶν μαστιχοῦσῶν τὸ δικηγορικὸν σῶμα νόσων.

Ἐν Καλαμῖαι τῇ 18 Ἀπριλίου 1908.

Χ. Π. ΠΕΤΡΕΑΣ
Δικηγόρος

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΧΑΡΑΛ. ΒΟΖΙΚΗ

Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις καὶ βουλευτὸς

Ἀπάντησις εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ψαλτῶν καὶ νεωκόρων.

§ 1. Ὡς συμπέρασμα τῆς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Μεσσηνίας ἐπικριθείσης μελέτης ἡμῶν ἐγράψαμεν ἀπεδείξασθαι ἀνωτέρω ὅτι οὔτε οἱ ψάλται οὔτε οἱ νεωκόροι εἶνε σήμερον κληρικοί. Ὁ Σ. Μεσσηνίας γράφει «Συμφωνοῦμεν δὲ πληρέστατα καὶ πρὸς τὸν (ὑπ' ἐμοῦ δῆθεν δοθέντα) καθορισμὸν αὐτῶν (τῶν ψαλτῶν καὶ νεωκόρων) ὅτι ἀνήκουσι ὡς κληρικοί εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας».

§ 2. Ἐγράψαμεν, ὅτι ὁ Πατρ. Τόμος ἠθέλησε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον «διοικοῦσαν τὰ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας» καὶ ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν ἀπεδέχθη τὸν Τόμον κατὰ τοῦτο, ἀλλ' ἀπάντησε «καθορίζουσα τὴν διοίκησιν καὶ περιορίζουσα αὐτὴν εἰς τὸ πνευματικὸν μόνον μέρος.»

Ὁ Σ. Μεσσηνίας διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε ἀνακριβὲς τὸ παρ' ἡμῶν γραφέν καὶ ὅτι πάντας τοὺς κανόνας καὶ οὐχὶ μόνους τοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν πνευματικὴν διοίκησιν ὑπεσχέθη ἡ Ἐκκλ. Ἐκκλησία νὰ τηρῇ, παραθέτει ἐκ τῆς ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1850 ἀπάντησεως τῆς Συνόδου τὰ ἑξῆς: «προθεμένη αἰεὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῶν θεοπνευστῶν ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Συνόδων...» ἐνθ' ὅπου τὸ κείμενον τῆς ἀπάντησεως τῆς Συνόδου ἔχει οὕτω: «καὶ πηδάλιον τῆς ἡμετέρας πνευματικῆς ποιμντορίας προθέμενοι αἰεὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας κλπ.» Ἡτοι ἀποκόπτει τὰς λέξεις «πηδάλιον τῆς ἡμετέρας πνευματικῆς ποιμντο-

ρίας» δι' ὧν ἀποδεικνύεται ὁ ἰσχυρισμὸς ἡμῶν καὶ ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς Συνόδου ἐννοίαν ἀντίθετον τῆς πραγματικῆς.

§ 3. Οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες περιέχουσι διατάξεις, τὸ μὲν ἀναφερομένους καὶ συντελοῦσας εἰς τὴν ἀκριβείαν τῶν δογμάτων, τὸ δὲ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν μελέτην ἡμῶν παραθέσαμεν τὴν παρατήρησιν τοῦ Ζωναρά, σχολιάζοντος τὸν κανόνα Α τῆς Δ. Οἴκ. (Πάλλη-Ποτλῆ 2 σ. 217) καθ' ὃν αἱ διάφοροι Σύνοδοι «κανόνας ἐξέθεντο, τοὺς μὲν, εἰς δογμάτων συντελοῦντας ἀκριβείαν, τοὺς δὲ εἰς ἐκκλησιαστικὴν ἀφορῶντας κατὰστασιν καὶ τὰς ἐκκλησίας ρυθμίζοντας». Ἐπίσης παραθέτομεν ἀπόσπασμα τῆς Νεαρχῆς Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καθ' ἣν «ἀπὸ τῶν παραθεωρουμένων νῦν θεῶν κανόνων οἱ μὲν πρὸς εὐσέβειαν ὀρθῶντες καὶ τι συστατικὸν τοῦ θεοῦ δόγματος παραδιδόντες ἡμῖν... τηρήθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ προεκβλήθησαν δοθητῶσαν καὶ τῇ βασιλείᾳ μου κλπ.». Παραθέσαμεν πρὸς τοὺς ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἐπιστημῶν πρακτικῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τῆς Βουλῆς ἐξ ὧν δεικνύται ὅτι τούτους τοὺς κανόνας τοὺς εἰς δογμάτων συντελοῦντας ἀκριβείαν καὶ τι συστατικὸν τοῦ θεοῦ δόγματος παραδιδόντες ἡμῖν ἀπεκάλουν οἱ ῥήτορες δογματικούς καὶ εἰς πράστας τούτων τῶν κανόνων καθιερώθη ἡ λέξις ἦν καὶ ἡμεῖς μετεχειρισθῆμεν.

Ὁ Σ. Μεσσηνίας γράφει «δογματικοὶ κανόνες δὲν ὑπάρχουσι, διότι παρὰ πάσας τὰς μελέτας ἡμῶν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀνεύρωμεν ποῦ εἶνε οὗτοι κεκρυμμένοι! καὶ κατωτέρω: «κανόνες ὅμως δογματικούς οὐδαμῶν ἀνεύρωμεν!» προσκολλᾷται δηλ. εἰς τὴν λέξιν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν συζήτησιν περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῆς καὶ δικαιολογήσῃ τὸ ἴδιον δόγμα καθ' ὃ «ἔχομεν, ὡς γνωστόν, δόγματα διατυπωθέντα ἐν τοῖς ὅροις τῶν Οἴκ. Συνόδων καὶ κανόνων» ἵνα οὕτω καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀφοῦ τὸ Σύνταγμα δὲν ὁμιλεῖ περὶ ὅρων ἀλλὰ περὶ κανόνων ἄρα καθιεροῦ τὴν ἰσχύϊν τῶν διοικητικῶν κανόνων.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀνυπαρξίαν δογματικῶν κανόνων δὲν χρειάζεται μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἄλλη ἀπάντησις, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους, ἀρμύζει ἡ ἐξῆς ἀναλόγου ὕψους ἀπάντησις: «ἔχομεν ὡς πασίγνωστον, κανόνες καὶ μόνον κανόνες τῶν Οἴκ. Συνόδων καὶ τῶν κανόνων τούτων, ἄλλοι μὲν περιέχουσιν ὅρους ἀναφερομένους εἰς τὸ δόγμα (κανόνες δογματικοί), ἄλλοι δὲ ὅρους ἀναφερομένους εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατὰστασιν (κανόνες διοικητικοὶ κλπ.), καὶ ταῦτα διὰ νὰ πύξη ἢ περὶ τὰς λέξεις συζήτησιν.»

§ 4. Καὶ ἐνθ' ποιεῖται ἴδιον διάκρισιν ὁ Σ. Μεσσηνίας καὶ δὲν ἀναγνωρίζει κανόνες δογματικούς, παραθέτει μακρὰν σειρὰν κανόνων, οὓς χαρακτηρίζει «ὅτι δὲν εἶνε δογματικοί, δὲν ἐρομνεύουσι τὸ δόγμα» διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι «πᾶσα τροποποίησις αὐτῶν ἀναγκάσιως συνεπάγεται τὸν τέλειον χωρισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων» παραλείπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐξητάσαμεν ἐν τοῖς καθέκαστα τοὺς κανόνες διὰ νὰ κατατάξωμεν τοὺτον μὲν εἰς τοὺς δογματικούς, ἐκεῖνον δὲ εἰς τοὺς διοικητικούς, διότι ἐθεωρήσαμεν ὅτι τοιαύτη ἐξέτασις ἀφορᾷ εἰς τὸ πραγματικὸν οὕτως εἰπεῖν μέρος τοῦ ζητήματος καὶ δὲν συντελεῖ εἰς ἐρηνηναίαν τοῦ Συντάγματος καὶ ὅτι τούναντιον σαφέστατα ἐδηλώσαμεν ὅτι ἀπάρχουσι κανόνες ἄσχετοι πρὸς τὸ δόγμα, οἱ ὅποιοι ὀρθότερον ἤθελεν εἰσθῆαι νὰ ἰσχύωσι ὡς συνταγματικαὶ διατάξεις (χωρὶς ἐκ τούτου νὰ δικαιολογηταί τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι καὶ καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἡ ἰσχύς αὐτῶν) ἀλλὰ τοὺς ὅποιους οὐδεὶς ποτε Χριστιανὸς καὶ δὴ Ἕλληνας νομοθέτης θέλει σκεφθῆναι νὰ καταργήσῃ...»

§ 5 Ἐγράψαμεν «ἀλλὰ σήμερον ὁ νόμος... δὲν ἀνήκει πλέον εἰς τὴν ἐπισκοπήν, εἰς τὴν καθόλου ἐκκλησίαν, ἐκπρο-

σωπομένην ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ δὲν διοικεῖται ἐν γένει ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου διαχειριζομένου δι' οἰκονομίου τοῦ πόρου αὐτοῦ, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν ἐνορίαν, εἰς τὸν δῆμον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἐπισκοπικὸν νόμον, εἶνε ἰδιοκτήτης καὶ διοικεῖται κατὰ τὸν περὶ δῆμων νόμον κλπ.»

Ὁ Σ. Μεσσηνίας ἀποσπᾷ ἐκ τούτων ἐν μέρος ἀπὸ τοῦ «ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν ἐνορίαν» καὶ ἐφεξῆς διὰ νὰ ἀναφωνήσῃ «ὁμολογοῦμεν ὅτι τὸ πρῶτον ἦδη μανθάνομεν ὅτι ὁ δῆμος εἶνε ἰδιοκτήτης ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐπὶ τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων ἐν γένει ἔλαβεν ὁ δῆμος, διότι ἀνετέθη εἰς αὐτὸν διὰ νόμον μόνον ἢ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως»

Διὰ τοὺς ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὅλην ἐπικριθείσαν μελέτην ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα ἀναγινώσκοντα τὸ παραλειφθὲν μέρος ἐκ τῆς ἀνω περικοπῆς, γίνονται προσκνήξ ἢ προσπάθειαι τοῦ ἐπικριτοῦ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὰ ὑπ' ἡμῶν γραφέντα ἐννοίαν διάφορον τῆς πραγματικῆς, ἀφοῦ μάλιστα δὲν διστάζει νὰ παραστήσῃ ὡς δοθείσαν παρ' ἡμῶν καὶ αἰτιολογίαν ἐσφαλμένην «διότι ἀνετέθη εἰς αὐτὸν διὰ νόμου μόνον ἢ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως».

Ἡμεῖς εἴπομεν ὅτι ὁ νόμος δὲν ἀνήκει πλέον εἰς τὴν ἐπισκοπήν, εἰς τὴν καθόλου ἐκκλησίαν καὶ δὲν διοικεῖται ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου ὡς ἄλλοτε, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὸν δῆμον καὶ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἐπισκοπικὸν νόμον, εἶνε ἰδιοκτήτης δηλ. δὲν εἶνε ἐπισκοπικός καὶ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ οἱ θεοὶ κανόνες, ἀλλ' ὁ περὶ δῆμων νόμος.

Ὁ Σ. ἐν τούτοις δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν διὰ παραλείψεως ὀλοκλήρων φράσεων καὶ προσθήκης αἰτιολογίας μεταβολῆς τῆς ἐννοίας, ἀλλ' ἀποδίδων αὐτογνωμῶν ἀκαταστάτην ἐννοίαν εἰς τὴν λέξιν «ἰδιοκτήτης», ἀφοῦ δηλοῖ ὅτι πρῶτην φορὰν μανθάνει ὅτι ὁ δῆμος εἶνε ἰδιοκτήτης τοῦ ναοῦ, συμπεραινεῖ εἰρωνικῶς: «ὥστε, κατὰ τὸν κ. Βοζίκη, ὁ δῆμος ὡς ἰδιοκτήτης δύναται νὰ διαθέσῃ τὸν ναὸν καὶ πᾶν φιλανθρωπικὸν ἴδρυμα κατὰ βούλησιν ὡς καὶ πᾶς ἰδιώτης τὸν ναὸν ὃν ἰδίως δαπανᾷ ἀνήγειρε...» προσποιούμενος, ἐκτός ἀν' ἀληθῆς ἀγνοῆς, ἀγνοίαν τῶν σχετικῶν νόμων καθ' οὓς (Δημ. Ν. ἀρθ. 20) «ὅλη ἡ δημοτικὴ περιουσία, μηδενὸς μέρους αὐτῆς ἐξαιρουμένου, εἶνε ἰδιοκτησία τῆς ὀλομελείας τῶν δημοτῶν: εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγεται καὶ ἡ περιουσία τῶν κατὰ τόπους ἀγαθουργῶν καταστημάτων, καθόσον αὐτὴ εἰς συμμείχτους δῆμους δὲν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς ἰδιαίτην θρησκείαν». Β. Δ. 1 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀγαθουργῶν καταστημάτων ἀρθρ. 3, 8, 10, καθ' ὃ τὰ ἀγαθουργα (πρὸς 4 κατὰ τὸ ἀρ. 17 ἐξομοιοῦνται καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ) καταστήματα ἀνήκουσι εἰς τοὺς δῆμους, καὶ ἀρ. 21 τοῦ αὐτοῦ Δημ. Ν. καθ' ὃ ὅλη ἢ πρὸς ἄλλο ἐπιτυχίαν τῶν δημοτικῶν σκοπῶν διωρισμένη καὶ ἀπαραίτητος δι' αὐτὴν περιουσίαν τοῦ δήμου εἶνε ἀναπαλλοτριώσιμος καὶ λησμονεῖ ὅτι εὐκόλως καὶ εὐλόγως πείθει ὅταν λέγει ὅτι ἀγνοεῖ τοὺς νόμους τούτους καὶ τὴν δικαστικὴν νομολογίαν, ἀλλὰ δυσκόλως πρέπει νὰ πείθῃ ὅταν λέγῃ ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν τῶν ὑπ' ἀρ. 7046 καὶ 7642 τοῦ 256 καὶ 616 τοῦ 1857 Συνδικῶν Ἐγκυκλίων, δι' ὧν κοινοποιοῦνται αἱ ὑπὸ τῆς Συνόδου προκληθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἐγκύλιοι 1906 καὶ 4321 καθ' ὃς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα, οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ «ἀποτελοῦσι μέρος τῆς περιουσίας τοῦ ὅλου τῶν δημοτῶν» «εἶνε περιουσίαι δημοτικαί».

§ 6 Ὅταν εἶδον εἰς τὴν ἐν τῇ «Ἐσπερινῇ» διατριβῇ τοῦ Σου Μεσσηνίας ὅτι ἀπέκοπτεν ἄλλο μέρος τῆς μελέτης μου παραλείπων τὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ διασκευάζων αὐτὸ διὰ προσθηκασίας λέξεων καὶ τὸ πρῶτον αὐτοτελές, ἵνα προσδώσῃ εἰς τὸ ὅλον ἄλλοιαν ἐννοίαν καὶ παραχάγῃ δυσμενεῖς περὶ ἐμοῦ κρίσεις,

ἔσπευσα νὰ παρατηρήσω τοῦτο διὰ τῆς «Ἐσπερίδος» καὶ συνιστῶν καλὴν πίστιν εἰς τὴν συζήτησιν νὰ εὐχρηθῶ νὰ μὴ ἐκπληρωθῶσιν ὁμοίου τύπου περικοπῆ καὶ κρίσεις εἰς τὴν προαναγγελλθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀντικρουσιν τῶν ὑπ' ἐμοῦ γραφέντων. Ἀντὶ ὅμως νὰ εἰσακουσθῶσιν αἱ εὐχῆς μου ἔλαβον παρὰ τοῦ Σου ἐν τέλει τῆς ἐπικοπέσεως τὸν τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἔρριψα «καὶ λίθους καὶ πλίνθους καὶ ξύλα καὶ κεράμους ἀτάκτως» εἰς τὴν μελέτην μου.

Ὡς γνωστόν εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς συζητήσεις πρέπει πρὸ πάντων νὰ βασιλεύῃ ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ περὶ τὴν ἐκφρασίαν εὐπρέπεια.

Ἡ μέθοδος, καθ' ἣν ἡ ἀποδίδει τις ἄλλοιαν, οἷον αὐτὸς θεωρεῖ συμπερούσαν, ἐννοίαν εἰς τὰ λεγόμενα παρὰ τοῦ ἀντιπάλου, ἢ προσποιεῖται ὅτι δὲν ἠγνόησε τὴν ἀληθῆ ἐννοίαν καὶ ἡ ἄλλη μέθοδος, ἢ ἐν χρήσει μόνον εἰς λογοπαίγνια ἢ ἀνεκδοκὰ, καθ' ἣν ἀποκόπτει τις λέξεις ἢ φράσεις ἐκ τῆς ὅλης περιόδου λόγου τινὸς καὶ ἐξάγει οὕτως ἐννοίας προσκνήξ ἀντικειμένους εἰς τὴν πραγματικὴν, ἵνα οὕτω προκαλέσῃ, οἷος ἐπιδιώκει, ἐντυπωσῆται, εἶνε κοινῶς γνωστοί, ἀλλ' αὐστηρῶς ἀποκλεισμένους ἀπὸ τὰς ἐπιστημονικὰς συζητήσεις καὶ ἀντικειμένους εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

Δυστυχῶς δὲν ἀπέφυγε τὰς ἀπηγορευμένους ταύτας μεθόδους, ὁ Σ. Μεσσηνίας ἀναλαβὼν ὡς εἰδικώτερος νὰ ἐπικρίνῃ τὰ ὑπ' ἐμοῦ γραφέντα, καὶ δὲν μετεχειρίσθη τὴν προσήκουσαν φρασεολογίαν ἐν τῇ ἐπικρίσει ταύτῃ ἐνεκα δὲ τούτων ἐγὼ μὲν εὐλ' ὑπόχρεως νὰ πύξω τὴν πρὸς αὐτὸν συζήτησιν οἱ δὲ ἀναγνώσται ἀρμόδιοι νὰ κρίνωσι περὶ πάντων

ΟΙ ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΡΩΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὁ ἐναρκτήριος τοῦ ἡγήτοιο κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου.

Ἀπὸ τριῶν περίπου δεκαετηρίδων κυοφορεῖται ἐπανάστασις ἀνευ ὑπερβολῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ Ρ. Δικαίου, ἥς συνέπεια θά εἶνε ἡ ἀναίρεσις δοξασιῶν, αἰτινες ἀσάλευτοι ἐπὶ αἰῶνας ἐκράτουν καὶ διδασκαλιῶν αἰτινες σὺν τῷ χρόνῳ εἶχον ἀποβῆ ἐπιστημονικὰ ἀξιώματα. Τὴν ἐπανάστασιν δὲ ταύτην ἀθροῦδος μὲν, ἀλλὰ μὲ ἄλλα καταπληκτικὰ παρασκευάζει ἡ ὅσον ἐξῆρα τόσον καὶ σταθερὰ ἐπιστήμη τῆς ἀναγνώσεως καὶ συσχετίσεως τῶν παπύρων, ἢ παπυρολογία ὡς ἀπεκλήθη. Τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ τριῶν δεκαετηρίδων ἐν μόνῃ τῇ Αἰγύπτῳ ἀνευρέθησαν 40,000 πάπυροι, ἐξ ὧν μέγα μέρος σχετίζεται μὲ τὸ Ρ. Δίκαιον, παρέχει ἀρκετὰ ζωντανὴν εἰκόνα τῆς ἀναστατώσεως ἥτις ἐν τῷ μέλλοντι ἀναμένει τὴν ἐπιστήμην ταύτην τοῦ Ρ. Δικαίου.

Τοιοῦτο τὸ θέμα ὅπερ ἐχειρίσθη ἐν τῇ ἐναρκτηρίῳ του κατὰ τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ὁ νεαρὸς ταύτης ὑφηγητῆς, δικηγόρος δὲ ἐν Ἀθήναις κ. Κ. Τριανταφυλλόπουλος, θέμα ἐντελῶς πρωτότυπον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν νομικὴν ἐπιστήμην, τὴν ἀτυχῶς σπανιώτατα ἐπικοινωνοῦσαν μὲ τὰ μεγάλα πνευματικὰ κέντρα, ἀνίκανον δὲ νὰ παρακολουθῇ προόδους τοιαύτης φύσεως. Ἀτυχῶς ὁ χώρος τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν εἶνε ἀνεπαρκῆς ὅπως μεταδώσωμεν, ἔστω καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ὅσα ὁ νεαρὸς μὲν ἐπιστήμων, βαθὺς δὲ τοῦ θεματός του γνώστης ἀνέπτυξε. Κεντρικὸν τοῦ λόγου του σημεῖον ἦτο, ὅτι ἡ ἐπιστήμη τοῦ Ρ. Δικαίου δὲν εἶνε μόνῃ ἐκεῖνη, ἣν παρέδωσαν εἰς ἡμᾶς αἱ κλασσικαὶ μελέται τῶν Ρωμαίων νομοδιδασκάλων, οὐδ' ὅσα περὶ τοῦ δικαίου τῶν Ρωμαίων γνωρίζομεν μέχρι τῆς σήμερον ἐξαντλοῦσι τοὺς ἰσχύσαντας ἐν τῷ ἀπεράντῳ ἐκεῖνη Κράτει θεσμοί. Ἀπὸ τοιούτου ὀρμηθῆς σημεῖου ὁ κ. Κ. Τριανταφυλλόπουλος, εἰσῆλθεν εἰς λεπτομερείας διαφόρους δι' ὧν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀνευρεθέντων παπύρων, παρουσίασε πρὸ τῶν ἀκροατῶν του θεσμοὺς ὅλους γνωστοὺς μὲν τῇ σήμερον, θεωρουμένους ὅμως ὡς πλάσματα τῆς νέας ἀποκλειστικῆς κοινωνίας, καὶ ἀγνωστοὺς εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπέδειξεν ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς μεταγραφῆς ἢ καταχω-

ρίσεως εν δημοσίοις βιβλίοις των πράξεων των σχετιζομένων με τας μεταβολάς επί της κυριότητος των ακινήτων, ήτο γνωστός και εν εφαρμογή εν Αιγύπτω καθ' ήν εποχήν αυτή απέτελε Ρωμαϊκήν επαρχίαν. Πλὴν τούτου, διά των αὐτῶν παπύρων, απέδειξεν ὅτι αἱ τραπεζαὶ καὶ αἱ χρηματιστικαὶ ἐν γένει συναλλαγαί, αἱ προϋπόθεσιν ἔχουσαι τὴν συναλλαγματικὴν καὶ τὰς ἐπιταγὰς, οὐ μόνον δὲν ἦσαν ἄγνωστοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ἀλλὰ καὶ ἀρκοῦντως προηγμένα. Ἐν τέλει, μετὰ παραδείγματα πλείστα ἄλλα, δι' ὧν συνεχράτησεν ἀδιαικτίω τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροατηρίου του, κατέληξεν ἐν ἐπιλόγῳ με τὸν ὕμνον οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὴν νέαν ταύτην ἐπιστήμην, τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λειψείᾳ Πανεπιστημίου Λουδοβίκου Mitteis ἀπὸ τὰς βασιλευσάσας μελέτας τοῦ ὁποίου ἤρξατο ἡδὴ ἐπηραζομένη ἡ ὄλη τοῦ Ρ. Δικαίου ἐπιστήμη. Ἡ εὐχὴ ἡμῶν θὰ ἦτο νὰ μὴ ἀποκάμῃ μελετῶν καὶ πλουτίζων τὴν πενιχρὰν ἡμῖν φιλολογίαν ὁ κ. Κ. Τριανταφυλλόπουλος.

Αἰ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὗρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἐν Ἀθήναις ἔχουσι ἀντιληφθῆ, ὅτι μάχαι ὀμηρικαὶ διεξάγονται διακριτῶς περὶ τὰ κατὰ τὰ ἄκρα τῆς πόλεως οἰκοπεδοφῶγοι κώπεδα. Ἀναρίθμητα δὲ παντὸς εἶδους συμβαίνουσιν ἐγκλήματα. Ἄριστοι δὲ συμπολιτῆται μᾶς ἔχουσι ἀναγκασθῆ νὰ διατηρῶσιν ἐπὶ μισθῷ παντὸς εἶδους καὶ πάσης προσελύσεως, ἐγκληματίας ἐνόστε, ὡς φύλακας τῶν ἐντῆ πρωτευούσῃ (!) περιουσιῶν των.

Ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὸ 109 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ: «Τοιαύτας τριμηναίας ἐκθέσεις θέλουσιν πέμπειν: 1) Οἱ δήμαρχοι ἢ οἱ ἄνακτιραὶ ἐνεργούντες δημοκριτικοὶ πάρεδροι ἢ οἱ ἀστυνομοὶ πρὸς τὸν εἰσαγγελεῖα, περὶ τῶν πταισμάτων. 2) πᾶς εἰσαγγελεὺς πρὸς τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἐφέταις εἰσαγγελεῖα, περὶ πταισμάτων, πλημμελημάτων καὶ κκουργημάτων. 3) πᾶς παρὰ τοῖς ἐφέταις εἰσαγγελεὺς, πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματεῖαν περὶ πταισμάτων, πλημμελημάτων καὶ κκουργημάτων. 4) Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεὺς, πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματεῖαν περὶ τῶν κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ποινικῆς δικονομίας παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου δικαστῶν πλημμελημάτων καὶ κκουργημάτων». Εἰς δὲ τὸ 108 ἄρθρον: «Αἱ περὶ διαχειρίσεως τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης κατὰ τριμηναίαν ἐκθέσεις θέλουσιν περιεῖναι: 2) Τὰς αἰτίας τῆς αὐξήσεως, ἢ μειώσεως ὄλων ἢ τινῶν πταισμάτων, πλημμελημάτων καὶ κκουργημάτων, μετὰ τὴν σημεῖωσιν τῶν περὶ τούτων τυχόν ἀναγκαίων ἐπερωτήσεων κλπ.

Δὲν ἔχομεν ἀντίρρησην, ὅτι ὁ κ. Λυκουρέζος, ἀπασχολημένος ὢν εἰς τὰς ἀκροάσεις, δὲν ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς τοιαύτας πλήρεις ἐκθέσεις. Ἀλλὰ δύναται ὅμως ν' ἀναθήσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ ἐμπείρους ἀντεισαγγελεῖς κ. κ. Ροῦλὸν καὶ Ἀγγελικόπουλον. Διότι τέλος πάντων πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ καταλάβῃ, ὅτι ἡ λεγομένη οἰκοπεδοφραγία ἀποτελεῖ μάλιστα ἀληθῆ διὰ τὰς Ἀθήνας, συγγόντα καὶ σπουδαιότατα δικαστάροισα τὴν δημοσίαν τάξιν. Εἶνε ζήτημα, καθ' ἡμᾶς, πολὺ σπουδαιότερον τῆς παρενθέσεως ἐκείνης ἐπὶ τῆς συμβάσεως τῶν σταφιδικῶν ἐγγυήσεων, δι' ἣν ἡ Βουλὴ ἠσχολεῖτο ἐπὶ μῆνας καὶ ἐξ ἧς ἔπεσον καὶ δημιουργοῦνται ὑπουργοί. Διότι τοῦτο δημιουργεῖ σωρεῖαν ἐγκληματικῶν καὶ φυλοδίων, κύριοι ἀρμόδιοι.

Ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν ἑκατὸν δραχμαί, 75 εἰς 25δραχμα καὶ αἱ ὑπόλοιποι 25 εἰς μονόδραχμα καὶ δίδραχμα. Ὁ ληστής ἐζήτησε νὰ ἴσῃ τῶν τὰς 15, τῆ πκαρλήσει δὲ τοῦ Δημάρχου τοῦ ἐδόθησαν 50, τῶν ὑπολοίπων χρησιμοποιοθησῶν διὰ τὴν ἀγορὰν ἀμνῶν τοὺς ὁποίους καὶ ἔψησαν οἱ ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος.

Τὴν περιοριστὴν ταύτην λαμβάνομεν ἐκ μακρῶς ἀνταποκρίσεως, περὶ κατορθωθεῖσης συλλήψεως ληστοῦ τινος, «μῖα ἀπὸ τὰς συνήθεις ζωοκλεπτικὰς προσωπικότητας», κατὰ τὴν ἐκφρασὴν τῆς ἰδίας ἀνταποκρίσεως. Καὶ ἤθελεν ἐρωτήσῃ ὁ ἀφελὴς νομιμόφρων πολίτης, πῶς ἀφρηθῆσαν ὑπὸ τῶν κ. κ. ἀξιωματικῶν, τῶν ἡγουμένων τοῦ ἀποσπάσματος, τὰ χρήματα τοῦ ληστοῦ; Ὡς πειστήρια; Καὶ τότε κατὰ ποῖον δικαίωμα τῷ ἐπεστράφη ἐν μέρος, τὰ ὑπόλοιπα δὲ ἐληστεύθησαν παρὰ τοῦ ληστοῦ πρὸς ἀγορὰν ἀμνῶν; Καὶ ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν ὁ ἀφελὴς πολίτης θὰ παρουσίαιζε τελείαν τὴν εἰκόνα τοῦ οἰκτροῦ ἐκείνου, ὅστις ἐζήτηε ψύλλον εἰς τὰ χυρᾶ. Τὸ πρᾶγμα εἶνε ὅτι ἐροῖθησαν πυροβολισμοὶ κατὰ ἐκκοντάδας, ὅτι διασποροὶ ὑπαξιωματικοὶ προφανῶς διέτρεξαν κίνδυνον θανάτου, ὅτι θὰ ὑποβλήθῃσι περὶ τούτου ἐκθέσεις, ὅτι διάφοροι βουλευταὶ πρέπει νὰ ἐνεργήσουν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ κάμῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸν δυσκόλον, ὅτι ἐπὶ τέλους πρέπει οἱ βουλευταὶ νὰ τὸ θέσουν ζήτημα, οὕτω δὲ ἡ συνήθεις ζωοκλεπτικὴ προσωπικότης νὰ τὰξῃ μίαν ὠρσίαν προῖαν ἀξιωματικῶν «ἐπὶ στρατιωτικῇ ἀρετῇ». Διότι, φίλτατοι κύριοι, ἄνευ τῆς καὶ ἠθικῆς καὶ συνταγματικῆς τερατώδους καὶ θηριώδους ἐπιτηρώσεως καὶ ἄνευ ὑποσχέσεως ἐπομιδίων ἀξιωματικῶν, ἡ δημοσία τάξις εἶνε ἐντελῶς ἀνεπίτευκτος εἰς τὸ κλεινὸν βασίλειον. Ἡ νομιμοφροσύνη εἶνε ἔννοια καταληπτὴ μόνον εἰς τοὺς ἡλιθίους, αἱ δὲ περὶ αὐτῆς συζητήσεις καλοῦνται «κουροφέλαι». — Ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῶν 50 δραχμῶν. Ὡχ ἀδερφέ!...

Ἄν θέλετε νὰ ἴδῃτε ὅλην τὴν ἀνοησίαν τῆς νομιμοφροσύνης, ὅλην τὴν ἐπιπολαιότητα τῶν εἰς ταύτην πιστευόντων; Ὅταν θελήσῃσι, μεταδῶτε εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας, ἐν τῷ κρατητηρίῳ τῆς ὁποίας θὰ εὕρητε ἀπὸ ἡμερῶν καὶ πολλὰς ἀπὸ μνηῶν κρατούμενος ἀνθρώπους, διότι εἶνε πράγματι ἡ καθ' ὑπόνοιαν λιποδύται. Ἴδου πῶς κατὰ πρακτικὸν τρόπον ἐξασφαλίζεται ἡ Κοινωνία καὶ οὐχὶ μετὰ τὴν χονδροειδῆ ἀνοησίαν τοῦ Συντάγματος, αὐδαίς συλλαμβάνεται, οὐδὲ φυλακίζεται ἄνευ ἠτιολογημένου δικαστικοῦ ἐντάλματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεως ἢ προφυλακίσεως. Καὶ ἔπειτα λέγουσιν, ὅτι δὲν εἴμεθα πρότυπον Βασιλείαν!

Ἡ πληγὴ τοῦ ἰδιαιτέρου εἶδους τῶν ἀλητῶν ἐκείνων τῆς νυκτός, τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα apaches, κατεστη τὸσον ἐπικίνδυνος εἰς τὰς περισσοτέρας Αἰνίγματα καὶ λύσεις Εὐρωπαϊκᾶς πρωτευούσας, ὡστε σοβαρώτατα ἤρξατο νὰ ἀπασχολῇ τοὺς ποινικολόγους τὸ ζήτημα τῆς ἐπεκτάσεως εἰς κύκλον εὐρύτερον ἐγκλημάτων, κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν ὑπόδειγμα, τῶν σωματικῶν λεγομένων ποινῶν (μαστιγώσεως, νηστείας κ.λ.π.), ὅπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ἐν τῶν τελευταίων ὅλλων ἀνεπιθήσαμεν. Ἦδη μᾶς ἐγεννήθη ἡ ἀπορία: Τὸ σύστημα τοῦτο εἶνε ἄγνωστον τελείως παρ' ἡμῖν, καὶ ἂν τυχόν ἔχει τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν, κατὰ τί διαφέρει τοῦ Ἀγγλικοῦ; Τὸ ἐρωτήμα, οὕτω τιθέμενον, μετέχει ἐν μέρει καὶ τῆς μορφῆς αἰνίγματος, ἔνεκα τούτου δὲ, ὅπως μὴ κουράσωμεν τοὺς ἀναγνώστας μᾶς, προκαλοῦντες τοὺς

εἰς λύσιν, ἀπαντῶμεν: Τὸ σύστημα τῶν σωματικῶν ποινῶν εἶνε καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ ἐτῶν γνωστότατον, διαφέρει δὲ τοῦ Ἀγγλικοῦ, διότι ἐκεῖ μὲν ἐφαρμόζονται αἱ σωματικαὶ ποιναὶ ἐπὶ τῇ βίασει νόμου ἰσχύοντος καὶ μετὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἐνῶ παρ' ἡμῖν ἡ ἐφαρμογὴ δὲν εἶνε ἀποτέλεσμα οὔτε νόμου οὔτε δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως ἀπλῶς τοῦ τυχόντος ὑπαλλήλου τῆς δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς ἀστυνομίας καὶ τοῦ βαρβαρικοῦ τῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐγκατεσπαρμένων διπόδων.

Ὁ ἀμφιβάλλων περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς λύσεως ἡμῶν ταύτης δὲν ἔχει ἢ νὰ ἀναγνώσῃ πρόσφατον εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν εἰδήσιν, καθ' ἣν εἰς ἀντείσκαγγελεῖς, τέλειος τοῦ συστήματος τῶν σωματικῶν ποινῶν ἐφαρμοστής, πλουσιοπαράδῳχος ἐφιλοδώρησεν ἕνα ὑπήκοον τοῦ μετὰ κλάφους καὶ βαδισμοῦ.

**ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ
Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ**

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐκτάκτου συνεργάτου μας
Ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἰώβ» κοσμοῦν ἐκάστοτε, μετὰ τὸ ἰδιῶν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ φαινόμενον παιγνιώδες ὕφος, τὰς στήλας τῆς «Δικαιοσύνης», μᾶς ἀπέστειλε τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν, ἐν ἣ χειρίζεται τὸ γνωστὸν ζήτημα ὅπερ ἀπὸ δεκαετηρίδων ἔδει νὰ ἦτο λελυμένον καὶ κόκκον ἀκόμη μερίμνης ὑπὲρ τῶν στοιχειωδωτέρων συμφερόντων ἂν κατηνάλισκον οἱ περιήρημοι ἀρμόδιοι.

Κύριε Συντάκτα,
Δὲν πιστεύω νὰ ἔχετε ἀντίρρησην, ὅτι οἱ εὐφρέστεροι τῶν Ἑλλήνων εἶνε οἱ συναδέλφοί μου δικηγόροι, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι δικηγορικὴ εὐφυΐα κατέληξε νὰ ὀνομάζῃται ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀνεύρεσις μεθόδων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων παράγονται τὰ ἀναρίθμητα ἐκεῖνα ἀδιέξοδα πρὸς τῶν ὁποίων ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ ἐντιμὸς συναλλαγὴ ἀπὸ πολλοῦ προτροπῶν ἐτραπήσαν εἰς φυγὴν. Μίαν ἀπὸ τὰς μεθόδους ἐκεῖνας, γνωστοτάτην ἐν ταῖς γενικαῖς αὐτῆς γραμμαῖς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τὴν ἀφηγηθῶ χάριν τῆς τελευταίας ἐξελιξέως ἣν ὑπέστη. Πρόκειται περὶ τῶν εἰκονικῶν κατασχέσεων αἰτινες ἐπιβάλλονται ἐπὶ τῶν ἀκινήτων διὰ τῶν ὁποίων πᾶς ἀληθῆς, μὴ προλαβὼν νὰ κατάσχη ταῦτα δανειστής, ἐνυπόθηκος ἢ μὴ, σταυρόνει κατὰ κυριολεξίαν τὰς χεῖρας καὶ μετὰ τὸν ἐκτελεστὸν τοῦ τίτλου ἀνὰ χεῖρας ἀναμνεῖ τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν. Ὡς γνωρίζετε, ἡ πρώτη περίοδος τῆς μεθόδου ταύτης ἦτο ἐκείνη καθ' ἣν ὁ ἐνεργῶν τὴν κατάσχεσιν εἰκονικὸς δανειστής ἦτο ἄρρηκον τὸ γένος.

Ἡ περίοδος ἐκείνη δὲν ἠρίθμησε μακρὸν βίον, διότι ἡ μέθοδος δὲν κατεδείχθη τόσον τελεσφόρος ὅσον ἀνεμένετο. Μία ἀγωγὴ περὶ παραδόσεως τῶν ἐγγράφων τῆς ἐκτελέσεως, καταλήγουσα θάττον ἢ βράδιον εἰς τελεσίδικον ἀπόφασιν ὑποχρεοῦσαν τὸν ἄρρενα κάτοχον τούτων εἰς παράδοσιν καὶ ἀπειλοῦσαν προσωπικὴν κράτησιν, ἔλυεν ὅπως δῆποτε τὸ ζήτημα. Καὶ ἰδοὺ ἀφορμὴ δευτέρας περιόδου, τελειότερας. Τὸ ἄρρεν γένος ἀντικατέστησε τὸ θῆλυ ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ἔθαλψεν ὁ νόμος διὰ τῆς ἐυεργετικῆς διατάξεως τῆς μὴ ἐπιτροπούσης τὴν προσωπικὴν τοῦ κράτησιν. Παρῆλθον οὕτως ἱκανὰ ἔτη, καθ' ἃ ἐξηρτάτο ἐκ τῆς καλῆς θελήσεως τοῦ ὀφειλέτου ἡ κατάσχεσις τῆς ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ὑπὸ τῶν ἀληθῶν δανειστῶν του, ὅπότε ἀνευρέθη τὸ ἀντιφάρμακον. Μία διάταξις τῆς πολυπλάγχτου δικονομίας μᾶς, καθ' ἣν τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ συνεχίσῃ καὶ πᾶς ἄλλος, πλὴν τοῦ κατασχόντος καὶ ἀμελοῦντος, ἔχων ἐκτελεστὸν τίτλον δανειστής, εὐρύτερον ὑπὸ τῶν εἰκαστηρίων ἐρηγνευθεῖσα, ἐπαταίωσε τὰς ἀγαθὰς προθέσεις τῶν μετὰ τούτης ἐφευρετικότητος ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς ἀκινήτου κτήσεως συναδέλφων μου, οὕτω δὲ ἐσημειώθη τὸ τέρμα εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίοδον τῶν θηλέων δανειστῶν. Ἦδη εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἢ τρίτης, τελειότερα προφανῶς τῶν δύο πρώτων, ἀναμφιβόλως ὅμως οὐχὶ καὶ ἡ τελευταία περίοδος, διότι τὸ

πολυμήχανον τῶν συναδέλφων μου ἔχει ἐξελθῆ εἰς τόσα ὕψη τελειότητος, ὥστε οὐχὶ ἀπίθανον καὶ νέα μέθοδος, τελειότερα ταύτης νὰ τεθῇ μετ' ὀλίγον εἰς ἐφαρμογὴν. Ὅπως δῆποτε τὴν τελευταίαν ἐν ἰσχύι ταύτην μέχρι τῆς σήμερον μέθοδον ἐπιτρέπατέ μοι νὰ ἀφηγηθῶ ἐν ὀλίγοις, ἀντιγράφων αὐτὴν ἐκ τῆς πραγματικότητος. Τὸν κύριον ρόλον παίζει καὶ πάλιν ἡ γυνή, ἣτις διὰ κάθε ἐνδεχόμενον ὑποδύεται τὸ πρόσωπον τῆς κατασχούσης δανειστρίας. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι ὡς τίτλον ἐκτελεστὸν χρησιμοποιοεῖ πλέον ἐρήμην ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἐνεργεῖ ἀναγκαστικὴν κατάσχεσιν καὶ μετὰ τοῦτο ἐφησυχάζει. Τί ἐναπομένει εἰς τοὺς ἀληθῆς δανειστάς; Κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε ὅτι οὐδεμία ἄλλη θύρα εἶνε ἀνοικτὴ ἢ ἡ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐκτελέσεως. Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο καὶ γίνεται ἡ τοῦλάχιστον τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως ἣτις μοὶ ἐχρησίμωσεν ὡς ἀφορμὴ ὅπως σὰς ἀπασχολήσω μετὰ τὰς ὀλίγας ἢ μᾶλλον τὰς πολλὰς ταύτας λέξεις. Ὁ ἀληθῆς λοιπὸν δανειστής, ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως μου, ἀνίκανος νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δικονομικοῦ λαδουρίνου, μετῆλθε τὴν πεπατημένην. Ἐπὶ τῇ βάσει δηλαδὴ τῆς ἐν λόγῳ κατασχέσεως ἐξηκολούθησε τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκτελέσεως καὶ περιχαρῆς ἐπέτυχε τὸν πλειστηριασμόν, τρίθων πλὴν χεῖρας ἐξ ἀγαλλιάσεως διότι ἐφθάσε πλεον εἰς τὸν ποθοῦμενον σταθμὸν τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς ἀπαιτήσεώς του, ὅπότε τὴν ἐπομένην τοῦ πλειστηριασμοῦ δέχεται μίαν ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς διαδικασίας τῆς ἐκτελέσεως καὶ τῆς κατασχέσεως, ἐπὶ τίνι νομίζετε λόγῳ; Ἐπὶ τῷ ἀπλοστάτῳ λόγῳ, ὅτι ἡ κατάσχεσις ἣτις εἶχεν ἐπιβληθῆ δύναμις τῆς ἐρήμην προσωρινῶς ἐκτελεστής ἀποφάσεως ἦτο ἄκυρος, καθότι πρὸ πάσης ταύτης ἐκτελέσεως εἶχε κοινοποιηθῆ... ἀνακοπή! Τόσον δὲ τοῦτο ἦτο ἀληθές, ὥστε καὶ τὸ ἐπιδοτήριον τῆς ἀνακοπῆς ταύτης προσήγετο. Θέλετε τώρα καὶ τὸ ζενεῖθ; Φυσικώτατα ἀνεπτύχθη δίκη μεταξὺ ὀφειλέτου, εἰκονικοῦ δανειστοῦ καὶ ἀληθοῦς δανειστοῦ, καθ' ἣν ὁ εἰκονικὸς δανειστής, ἀποκοροῦν τὸν ἄνω λόγον τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἀντιτάσσει, ὅτι τὸ ἐπιδοτήριον τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἐρήμην προσωρινῶς ἐκτελεστής ἀποφάσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἡ κατάσχεσις καὶ ὁ πλειστηριασμός εἶνε ἄκυρον διὰ τούτων καὶ δι' ἐκείνον τὸν λόγον καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ κατάσχεσις ἦτο νόμιμος. Ὅλα δὲ ταῦτα κατὰ προσποίησιν. Ἀναμένεται ἡδὴ ἡ προδικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ μέλουσα νὰ διατάξῃ τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις, μετὰ πάροδον δὲ δύο ἢ τριῶν ὀλυμπιάδων θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ διαθέσῃτε καὶ πάλιν ὀλίγον χῶρον ὅπως ἀνακοινώσω εἰς τοὺς περιέργους ἀναγνώστας σὰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ὡς ἀνεξάντλητος ἐλληνικὴ δικηγορικὴ εὐφυΐα, πῶσας προδόδας ἐπιτελεῖς. Καὶ ὁ ἀκάματος ἐλληνικὴ καταδικαστικὴ ἀρχὴ ἐπὶ πόσων προσκεφαλαίων τόσον μακαρίως χασμάσαι. Πρὸ θυμὸς Ὁ συνεργάτης σας **ΙΩΒ**

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ὁ ἐγκοιτος ἐκ Καλαμῶν δικηγόρος κ. Ἄθαν. Κανῶς ἐπανέρχεται διὰ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς του εἰς τὸ ζήτημα ὅπερ πρὸ ἔτους περίοτον εἶχον ἀνακινήσει, περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐδ. 7 τοῦ ἀρθρ. 145 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ ὅπερ προεκάλεσε τὴν γνωστὴν συζήτησιν, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ἀπὸ τῶν στήλων τῆς «Δικαιοσύνης» οἱ κράτιστοι δύναται τις νὰ εἴτῃ τῶν δικονομολόγων μᾶς. Ἐπαναλαμβάνοντες ὅσα καὶ τότε εἶχον ἀναγράψει, παρατηροῦμεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις εἶνε ὄντως ἀσαφής καὶ δὴ τόσον ὥστε ἐκ τοῦ γράμματος ταύτης καὶ τοῦτο μετὰ πειστικότητος δύναται νὰ ὑποστηρηθῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλο δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι δὲν συνάγεται. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, δέον καθ' ἡμᾶς, νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ λύσις ἢ ὑποδεικνυμένη ὑπὸ τῆς σκοπιμότητος. Τοιαύτη δὲ εἶνε ἐκείνη καθ' ἣν πληροῦται ὁ σκο-

ὅς τοῦ νόμου, ἐὰν καὶ μόνον τὸ ἐπιδο-
τήριον δημοσιευθῆ, διότι ἂν ὑποτεθῆ δι-
ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν δημοσίευσιν ολοκλή-
ρου τοῦ δικηγόρου, θὰ ὑπάρξουν περι-
πτώσεις οὐκ ὀλίγαι, καθ' ἃς ἡ τήρησις
τούτου ἔσται ἀδύνατος, ἐκτὸς ἂν ὁ διά-
δικος ἐπιδώσῃ καὶ καταστῆ καὶ ἰδιοκτη-
της... τυπογραφείου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ πρακτικὴ, τῶν
ἐν Ἀθήναις δικαστηρίων τοῦλάχιστον, ἔ-
κλινεν ἤδη ὑπὲρ τῆς λύσεως ἣν ἔκτοτε καὶ
ἡμεῖς ὑπεδείξαμεν, ἥς πολέμιος κηρύσσε-
ται διὰ τῆς κατωτέρου ἐπιστολῆς του ὁ
κ. Ἀθ. Κανᾶς.

Κύριε Συντάκτα,

Ἐπανερχομαι εἰς ζήτημα, περὶ τοῦ
ὁποίου πολλοὶ ἔλαβον τὸν λόγον καὶ
ὑπερ ἐξηγητήθη ἕως, ἐπειδὴ παρατηρῶ
εἰς τὴν δικαστικὴν, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν
συναδέλφων, ἀκολουθοῦντες τὴν γνώμην
τοῦ κ. Λιβαδά περὶ τῆς ἐπίδοσεως διὰ
τοὺς ἀγνώστου διαμονῆς διαδίκους, δη-
μοσιεύουσι τὰ ἐπιδοτήρια ἀντὶ τῶν δι-
κογράφων καὶ τὸ ἐπιδοτήριον, ὑποβαλ-
λόμενοι εἰς διπλὴν δαπάνην, ἐπεθύμουν
να προσθέσω δύο λέξεις περὶ τῆς ἐρμη-
νεύσεως τοῦ ἄρθρ. 145 τῆς Πολιτ. Δικονομ.

Ὁ κ. Λιβαδάς, λαμβάνων τὸ ἄρθρον
τοῦτο, ἐρμηνεύει κατὰ γραμματικὴν ἐρ-
μηνείαν, «ἡ ἐπίδοσις γίνεται» καὶ θέλει
ὥστε ὑποκείμενον τοῦ γίνεται νὰ ᾖ τὸ
«ἐπίδοσις» καὶ «συγχρόνως δημοσιεύε-
ται» καὶ ὑποκείμενον τοῦ δημοσιεύεται
νὰ ᾖ πάλιν τὸ «ἐπίδοσις» λαμβανόμε-
νον ἐκ τῆς προηγουμένης προτάσεως,
ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν φιλεῖ
τόσφ στενὰ ὄρια, ὥστε νὰ θέλῃ νὰ ἔχῃ
τὸ ὑποκείμενον ἐκ τῆς ἀμέσως προηγου-
μένης προτάσεως, ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ
ὑποκείμενον ἐν τῇ ἐπομένῃ προτάσει ἐξ
ὑποκειμένου πολὺ προηγουμένης προτά-
σεως ἢ καὶ ἐξ ἀντικειμένου τοιαύτης. Ἐὰν
δὲ ἀναγνώσῃ τις καλῶς τὸ ἄρθρ. 145 ἐν
συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 144 καὶ 143,
θέλει πεισθῆ ἀκράδαντως, ὅτι εἶνε λίαν
ἐσφαλμένη ἡ ἐρμηνεία, τὴν ὁποίαν δίδει
ὁ κ. Λιβαδάς εἰς τὸ ἄρθρ. 145 καὶ ἀντι-
κειμένη ἀντικρυσ εἰς τοὺς κανόνας καὶ
τοὺς ἰδιωτισμούς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Οὕτω τὸ ἄρθρ. 143 λέγει: «τὸ ἐγ-
γραφον ἐπιδίδεται εἰς χεῖρας τοῦ διαδι-
κου», τὸ δὲ ἄρθρ. 144 λέγει «ἐὰν διά-
δικος διατρίβει εἰς πλοῖον, ἀρκεῖ ἢ εἰς
τὸν πλοίαρχον ἐπίδοσις» ἐννοεῖται τοῦ
ἐγγράφου, συνεχίζων οὕτω τὴν ἐννοίαν
τοῦ ἄρθρ. 143 καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ
προχωρῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 145 εἶπεν «ἡ
ἐπίδοσις γίνεται» περιφραστικῶς ἀντὶ
τῆς κυρίας ἐννοίας, ἣν διετύπωσεν εἰς τὸ
ἄρθρ. 143, ὅτι τὸ ἐγγράφον ἐπιδίδεται,
οὕτω τὸ ὑποκείμενον τοῦ περιφραστικοῦ
ἢ ἐπίδοσις γίνεται ἴσον τῷ ἐπιδίδεται
εἶνε τὸ ἐγγράφον, ἢ καὶ ἂν θέλετε ἔστω
τὸ ἀντικείμενον τοῦ «ἐπίδοσις γίνεται»
εἶνε τοῦ ἐγγράφου, οὕτω δὲ ἀναμφίρη-
στον εἶνε, ὅτι τὸ ὑποκείμενον τοῦ δη-
μοσιεύεται θέλει ληφθῆ ἐκ τοῦ ὑποκει-
μένου τοῦ ἐπιδίδεται, ὑπερ ὁ νομοθέτης
περιφραστικῶς ἐξέφρασε διὰ τοῦ «ἐπί-
δοσις γίνεται» καὶ εἶνε τὸ ἐγγράφον
εἶτε ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ «ἐπίδοσις
γίνεται» τοῦ ἐγγράφου καὶ εἶνε πάλιν
τὸ ἐγγράφον. Ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία εἶνε
τόσφ προφανῆς ὥστε δὲν ἔπρεπε νὰ γεν-
νηθῆ ἕτερα ἐρμηνεία, καὶ ἐξ ὅλης δὲ τῆς
οἰκονομίας τῆς Πολιτ. Δικονομίας κατα-
φαίνεται ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία, διότι κατ'
οὐδεμίαν ἄλλην περίπτωσιν ἠθέλησεν ὁ
νομοθέτης νὰ λαμβάνῃ γνώσιν τοῦ ἐπι-
δοτηρίου ὁ διάδικος, ὑπερ μόνον διὰ τὸ
δικαστήριον εἶνε χρήσιμον καὶ οὐχὶ διὰ
τὸν διάδικον, ἐνῶ τὸ ἐγγράφον τὸ κοι-
νοποιούμενον εἶνε χρήσιμον πρὸς τὸν διά-
δικον, ἵνα κρίνῃ περὶ τοῦ κύρους αὐτοῦ
τῶν στοιχείων αὐτοῦ καὶ τοῦ βεβαίω-
ματός αὐτοῦ, ὑποτίθεται δ' ὅτι διὰ τῆς ἐφη-
μερίδος θέλει λάβει γνώσιν καὶ ὁ ἀγνώ-
στου διαμονῆς καὶ θὰ ᾖ εἰς θέσιν ν' ἀ-
παντήσῃ περὶ τοῦ ὑπαρκτοῦ καὶ βεβαί-
μου τοῦ ἀξιουμένου δικαίου ὑπὸ τοῦ ἀντι-
δίκου του. Οὐδεμίαν λοιπὸν ἀμφιβολίαν
ὅτι τὸ ἐγγράφον δημοσιεύεται καὶ οὐχὶ
τὸ ἐπιδοτήριον. Ἡ ἐναντία ἐκδοχὴ εἶνε
μεγίστη ἀγνοία τῆς γλώσσης καὶ δὲν
πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης

ἦτο τελείως ἀμοιρος τῶν γραμματικῶν
κανόνων, ὥστε νὰ θέλῃ ὑποκείμενον τοῦ
δημοσιεύεται τὸ ἐπίδοσις, ἀφοῦ ἡ λέξις
ἐπίδοσις εἶνε ἡ ἀφηρημένη ἐννοία τοῦ
ἐπιδοτηρίου καὶ δὲν δύναται νὰ πάθῃ
δημοσίευσιν, ἀλλὰ τὸ ἐγγράφον, ὅτι τὸ
ἐγγράφον εἶχε ἐν νῷ ὁ νομοθέτης ἀπο-
δεικνύεται καὶ ἐκ τῆς λέξεως συγχρόνως
ἦν μετεχειρίσθη λέγων συγχρόνως δη-
μοσιεύεται, ἐνῶ σύγχρονος ἐπίδοσις καὶ
δημοσίευσιν τοῦ ἐπιδοτηρίου δὲν δύναται
νὰ γίνῃ καὶ μόνον τοῦ ἐγγράφου δύνα-
ται νὰ γίνῃ σύγχρονος δημοσίευσιν καὶ
ἐπίδοσις. Πρὸς τὴν ἐρμηνείαν ταύτην
φαίνεται σύμφωνος καὶ ὁ νεώτερος νομο-
θέτης, ὅστις διὰ τοὺς ἐν ἀλλοδαπῇ δικ-
τρίθοντας διέταξεν ὥστε ἡ ἀπόφασιν νὰ
ἐπιδίδηται πρὸς τὸν ὑπουργόν καὶ τὸ
διατακτικὸν αὐτῆς νὰ δημοσιεύηται διὰ
τινας ἐφημερίδας καὶ οὐχὶ τὸ ἐπιδοτήριον.

Ἐν Καλάμῃς τῆ 15 Ἀπριλίου 1908.

Ἀθ. Κανᾶς
Δικηγόρος

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ"

Μεταρρυθμίσεις τῆς Ἐμπορικῆς Διαδικασίας

Κύριε Συντάκτα!

Μετὰ χαρὰς εἶδον ὅτι ἡ Δικαιοσύνη
ὑποφώνη ὑπερ μεταρρυθμίσεως τῆς
ἐμπορικῆς μας Νομοθεσίας καὶ ἰδίως
τῆς Συναλλαγματοῦς εἰς τίτλον ἐκτε-
λεστόν. Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε
πόσον βαρυσταγεῖ ἐκεῖνος ὁ ὅποιος συνέ-
δεδε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπορίου καὶ δι-
κηγόρου, μένει δὲ ἐν μεγάλῳ κέντρῳ
ὡς αἱ Πάτραι, βλέπων τὰς ἀπελπιστι-
κὰς ἐκείνας ἐνστάσεις καὶ παρεκλύσεις
τῶν δικῶν.

Ἀπὸ τετραετίας παρακολουθῶ τὴν
ἐξέλιξιν τῶν ἐμπορικῶν δικῶν ἐν τοῖς
ἐνταῦθα δικαστηρίοις, δύναμαι δὲ νὰ
βεβαιώσω ὅτι οὐδεμία δίκῃ ἐξήλθεν
ἀναίμακτος ἐκ τοιούτων δικηγορικῶν
καὶ νομοθετικῶν ἀτσθαλειῶν. Τὸ βεβῆ
ἄρθρον τοῦ γράψαντος ἐπὶ τῆς συναλ-
λαγματικῆς ὡς τίτλου ἐκτελεστοῦ, ὑψη-
λοῦ καὶ ἀναστασιάδου, δύναται βε-
βαίως νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία εἰς
σοβαρωτέρων ἐνεργειῶν τῶν συλλόγου
μας, ἀλλὰ ποῦ εἶνε κ. Συντάκτα ἡ ἐνερ-
γεια τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Ἀθηνῶν;

Ἐλήφθη ἀραγε καμμία ἀπάντησις
αὐτοῦ εἰς τὸν ἐνταῦθα σύλλογον μας;
Καὶ ἂν ὁ σύλλογος Ἀθηνῶν καὶ εἰς
ἀριθμὸν ἐμπόρων μεγαλείτερος, καὶ εἰς
κέντρον τοῦ κράτους εὐρισκόμενος δὲν
κινήθῃ νομίζετε, με ὅσα ὠραία καὶ ἂν
γράφονται, ὅτι δύναται νὰ γίνῃ τίποτε;

Ἄλλως τε, ὡς καὶ ὑμεῖς ἐγράψατε,
ἐπιμονὴ μέγιστη ἐπιβολῆς ἀλλὰ δύναται
νὰ κατορθωθῇ αὕτη ὅταν ὁ σύλλογος
Καλαμῶν διὰ τῆς τακτικῆς του δημοσιο-
γραφίας ἐπιτίθεται κατὰ τὰς τελευταίας
ταύτας ἡμέρας, ἄνευ τινος αἰτίαις κατὰ
τοῦ ἰδιοῦ μας Συλλόγου;

Καὶ ἂν εἰς τοιαύτας νομοθετικὰς με-
ταρρυθμίσεις, προσερχόμενος ἐκ τῶν λαϊ-
κῶν τάξεων, δὲν ὑπάρχῃ ὁμόνοια, νομί-
ζετε ὅτι πρέπει νὰ ἐλπίζετε;

Καὶ δὲν εἶνε μόνον μεταβλητέα ἐκ
τῶν ἐνότων ἡ διαδικασία τῶν Συναλ-
λαγματικῶν, καὶ δὲν ἐπιβάλλεται μόνον
ἡ μεταβολὴ αὐτῶν εἰς τίτλους ἐκτελε-
στοὺς ἀλλὰ καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς διαι-
τησίας ὡς ἐπρότεινεν ὁ Σύλλογός μας.
Ἐγὼ νομίζω προσέτι ὅτι παρήλθεν ἡ
ἐποχὴ ἐκείνη τῆς τριακονταετοῦς πα-
ραγραφῆς.

Καὶ ἐπιτρέπεται τόσον μακρὰ παρ-
γραφῆ εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἂν
μὴ καὶ εἰς τὰς ἀστυκὰς;

Τὸ συμπέρασμα μου εἶνε, νὰ συγ-
χαρῶ τὴν Δικαιοσύνην διὰ τὰ θαρραλέα
κοινωνικὰ βηματικὰ, ἀνακρινούσων το-
σοῦτον ζωτικὰ ζήτημάτι, ἀλλὰ καὶ
συγχρόνως νὰ συστήσῃ εἰς ταύτην νὰ μὴ
καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, εἰς τὸν ἡμε-
ρήσιον τύπον ἐλαττώματος, «τῆς φούρ-
γικῆς» διότι αὕτη συνιστῶσα εἰς τοὺς ἐμ-
πόρους ἐπιμονήν, αὕτη πρέπει πρῶτη
νὰ ἐπιδείξῃ ταύτην ἄς προκλήσῃ εὐ-
ρυτέρων συζητήσεων τῶν νομομαθῶν ἐπὶ
τῶν κυριωτέρων μεταρρυθμίσεων ση-

μείων, οὕτω δὲ θὰ ἀνδρωθῇ ἡ ἀνάγκη
τῆς μεταρρυθμίσεως καὶ θὰ ἐξαρθῶσιν
τὰ σημεῖα αὐτῆς.

Πάτρα τῆ 22 Ἀπριλίου 1908.

Μετὰ πάσης ὑπολήψεως
Πατριεῖς

Ἀριθμὸς 403.

Ἀποδεικτικόν

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δεκάτην ἐβδό-
μην (17) τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ 1908 ἐνε-
νεακοιστοῦ ὁγδοῦ ἔτους ἡμέραν Πέμπτην καὶ
ὥραν 5 μ. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς
κλητῆρ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν Ἡρα-
κλῆς Παπακωνσταντίνου τῆ ἐγγράφου παραγ-
γελία τοῦ Γεωργίου Σ. Βλάχου πληρεξουσίου
δικηγόρου τῆς Εὐσταθίας συζύγου Νικολάου
Μουζουράκη κατοικοῦ Ἀθηνῶν τὸ γένος Θεο-
δώρου Μαλαπάνη, μετέβη ἐνταῦθα καὶ ἐπέ-
δωκα πρὸς τὸν Κύριον Εἰσαγγελέα τῶν ἐν
Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, τὰ τὸν ἀγνώστου δια-
μονῆς συζύγον τῆς Νικολάου Μουζουράκη,
ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 1703 τοῦ 1908 πρά-
ξεως τοῦ Κυρίου Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις
Πρωτοδικῶν, δι' ἧς ὁρίζει κατὰ προτίμησιν δι-
καστικῶν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐκκρεμοῦς ὑποθέ-
σεως ἐρχομένης πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν διε-
ξαγωγὴν τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1252 τοῦ
1908 αποφάσεως τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν
διαταχθεῖσων μαρτυρικῶν ἀποδείξεων τὴν
πρώτην συνεδρίαν (τμήμα συνοπτικῶν) μεθ'
ἡμέρας εἰκοσι (20) ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως
τῆς πράξεως καὶ εἰς ἐνδείξιν.

Ὁ λαθὼν Εἰσαγγελεὺς
κ. Ροῦλδός

Ὁ Δ. κλητῆρ
Ἡρ. Παπακωνσταντίνου

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἀθῆναι τῆ 18 Ἀπριλίου 1908.

Ὁ Πληρεξούσιος δικηγόρος
Γεώρ. Σ. Βλάχος

Ἀποδεικτικόν

Ἐν Λαμῖα σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἑκτην
τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1908 ἐνεακοιστοῦ ὁ-
γδοῦ ἔτους ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10
π. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητῆρ τῶν
ἐν Λαμῖα Πρωτοδικῶν Εὐθ. Τσιλιόπουλος τῆ
παραγγελία τοῦ κ. Νικολ. Ζέρβα δικηγόρου
πληρεξουσίου τοῦ Νικολάου Κοντογιάννη, κα-
τοικοῦ Λαμῖας, ὡς ἐκδοχῆς τῶν δικαιωμά-
των τοῦ Γεωργ. Κατσάνου, μεταβάς ἐπέδωκα
πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Λαμῖα Πρω-
τοδικῶν διὰ τὸν Ναοὺμ Μπότσην, κάτοικον
Σπερχειᾶδος καὶ διαμένοντα ἐν Ἀμερικῇ ἄ-
γνωστον ποῦ, ἀντίγραφον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21.589
τοῦ 1908 ἐκχωρητηρίου Συμβολαίου τοῦ Συμ-
βολαιογράφου Λαμῖας Χαρ. Ζέρβα πρὸς γνώ-
σιν του. Εἰς βεβαίωσιν συνετάγη, ἀνεγνώσθη
καὶ συνυπεγράφη νομίμως.

Ὁ λαθὼν Εἰσαγγελεὺς
(Τ.Σ.) Ν. Στεφανάκος

Ὁ κλητῆρ
Ε. Τσιλιόπουλος

Ὁτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, ὅπερ δημοσιευ-
θῆτω διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδομένης ἐφη-
μερίδος ἢ «Δικαιοσύνη».

Ἐν Λαμῖα τῆ 10ῃ Ἀπριλίου 1908

Ὁ Πληρεξ. Δικηγόρος
Νικόλαος Ζέρβας

Ἀποδεικτικόν

Ἐν Λαμῖα σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἑκτην
τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1908 ἐνεακοιστοῦ ὁ-
γδοῦ ἔτους ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10
π. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητῆρ τῶν
ἐν Λαμῖα Πρωτοδικῶν Εὐθ. Τσιλιόπουλος τῆ
ἐγγράφου παραγγελία τοῦ κ. Νικολάου Ζέρβα
δικηγόρου πληρεξουσίου τοῦ Νικολάου Κοντο-
γιάννη, κατοικοῦ Λαμῖας, μεταβάς ἐπέδωκα
πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐνταῦθα Πρω-
τοδικῶν διὰ τὸν Ναοὺμ Μπότσην, κάτοικον
Σπερχειᾶδος καὶ διαμένοντα ἄγνωστον εἰς
ποῖον μέρος τῆς Ἀμερικῆς ἀντίγραφον ἐξ ἀ-
πογράφου ἐκτελεστοῦ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 227 τοῦ
1893 ἀνεπιτητοῦ Συμβολαίου τοῦ Συμβο-
λογράφου Εἰρηνοδίκου Σπερχειᾶδος Νι-
κολάου Κονταβίτου με τὴν πρᾶσιν πῶδας ἀπὸ
3ης Μαρτίου ε. ἔτους ἐπιταγὴν πρὸς πληρω-
μὴν, δι' ἧς ἐπιτάσσει αὐτόν, ἵνα ἐμπροθέ-
σμως καὶ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ συνοφειλέ-
του του Ἰωάν. Μπότση πληρώσῃ εἰς τὸν
ἐντολέα του Ν. Κοντογιάννην, ὡς ἐκδοχῆς
τῶν δικαιωμάτων τοῦ Γεωργ. Κατσάνου δυ-
νάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21.589 τοῦ 1908 ἐκχω-
ρητηρίου Συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου
Λαμῖας Χαρ. Ζέρβα ἢ εἰς τὸν ἐν Σπερχειᾶδι
ἀντίκλητόν του Δημ. Γ. Ζουλούμην 1) Δι'
ὑπόλοιπον κεφαλαίου μετὰ τὴν ἀπαίρεσιν τῶν
καταβληθεῖσων δραμῶν ἀπέναντι τῶν συμ-
πεφωνημένων τόκων καὶ κεφαλαιῶν πρὸς τὸν
ἐκχωρητὴν μέχρι τῆς 2ας Νοεμβρίου 1894
εἰς ἀντίτιμον σανιδωπετούρων 1096 καὶ 50100.
τῆν δὲ 2ων Ἀυγούστου 1895 εἰς ἀντίτιμον ἐ-
πίσης σανιδωπετούρων καὶ ἀνθρώπων με τὸν
Ἄνδρ. Παπανικολάου 1507 καὶ 40100 δραμ-
μὰς μέχρι τῆς 2ας Ἀυγούστου 1895 δραμ.
1584 καὶ 90100 2) Διὰ τόκους αὐτῶν ἀπὸ
2ας Ἀυγούστου 1895 μέχρι τῆς ἐπιταγῆς δε-
δουλευμένων καὶ καθυστερουμένων πρὸς ὄρ.
16010 δραμ. 2916 90100. 3) Διὰ τὸ ἀπόγρα-

φον, ἀντίγραφα, ἐπιταγὰς, ἐπιδοτήρια, ἐξοδα
ὑποθήκας πρὸς ἐξασφάλισιν τόκων καὶ δημο-
σιεύσεως δραμ. 31, ἐν ὅλῳ δραμ. 4531 καὶ
ταύτας ἐντόκως ἀπὸ τῆς ἐπιταγῆς. Εἰς βε-
βαίωσιν συνετάγη, ἀνεγνώσθη καὶ συνυπε-
γράφη νομίμως

Ὁ λαθὼν Εἰσαγγελεὺς
(Τ.Σ.) Ν. Στεφανάκος

Ὁ κλητῆρ
Ε. Τσιλιόπουλος

Ὁτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, ὅπερ δημοσιευ-
θῆτω διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδομένης ἐφημε-
ρίδος ἢ «Δικαιοσύνη».

Ἐν Λαμῖα τῆ 10ῃ Ἀπριλίου 1908

Ὁ Πληρεξ. Δικηγόρος
Νικόλαος Ζέρβας

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΩΣ ΙΣΧΥΕΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ

Ἐξεσθῆ τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ δευτέρου τόμου.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἐκδόσις ἑκτα ὑπὸ Μιχ. Γ. Λιβαδά.

Συνεπληρώθη τὸ ὅλον ἔργον ἐκ τριῶν
τόμων.

Τυπᾶται δραμῶν 48

ΜΙΧ. ΛΙΒΑΔΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤ. ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Παράρτημα τῆς ἑκτης ἐκδόσεως τοῦ ἐγχειριδίου
τῆς Πολιτ. Δικονομίας Β. Οικονομίου

Τυπᾶται δραμ. 4.

ΠΕΡΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΒΑΘΜΩΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΙΑΣ

ΥΠΟ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Σελίδες 900 εἰς 8ον

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ CONDICTIO INCERT.

Τόμοι ἐκ σελ. 168 Δρ. 3

ΠΙΕΤΡΟΥ Μ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΟΥ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον καὶ
τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογὴν του.

Τόμοι ἐκ Σελ. 128 Δραμ. 3

ΗΛΙΑ Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΩΝ

ΚΑΙ ΕΝΕΧΥΡΟΓΡΑΦΩΝ

ἦτοι ἐρμηνεία τοῦ νόμου περὶ
Γενικῶν Ἀποθηκῶν

Τυπᾶται δραμ. 7

Π. ΠΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

Τόμος Α'

Πωλεῖται ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ κυριώτερα
βιβλιοπωλεῖα.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχῶν λαμβάνουσι τὸ
βιβλίον ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν,
ἀποστέλλοντες δραμ. 6 τῷ κ. Σ. Μεϊντάνη
δικηγόρῳ ε